

Raahen kaupungin lausunto alueen tarpeenmukaisten sosiaali- ja terveyskeskusten määrittelystä ja määrästä vuosille 2023-2025

Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 155

375/00.04.01/2023

Valmistelija Kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen, talousjohtaja Päivi Määttä

Pohteen viesti tarpeenmukaisten sote-keskusten lausuntopyynnöstä 20.4.2023:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus on lähettänyt lausuntokierrokselle suunnitelmaluonnoksen alueen tarpeenmukaisten sosiaali- ja terveyskeskusten määrittelystä ja määrästä vuosille 2023–2025. Tarpeenmukaisten sote-keskusten kehittäminen on yksi Pohteen sote-järjestämissuunnitelman toimenpiteistä. Suunnitelmaluonnos on ohessa, ja sen lausuntoaika on 19.4.–17.5.2023.

Suunnitelmaluonnos sisältää esityksen tarpeenmukaisten sote-keskusten määrittelystä ja määrästä vuosille 2023–2025. Lisäksi se kuvaa lähtökohtia ja periaatteita sote-keskusten palveluille. Tällaisia ovat esimerkiksi sote-keskusten palveluvalikoima, digitaalisten palveluiden hyödyntäminen sekä lähtökohtia palvelumuodoille ja niiden aukioloajoille. Suunnitelmaluonnos sisältää myös määrittelyn alueen sosiaali- ja terveyskeskusten toimipisteistä sekä taustatietoja.

Eri toimijoilla on mahdollisuus antaa palautetta suunnitelmasta virallisen lausunnon tai verkkosivuilla olevan kyselyn kautta. Mikäli haluatte jättää suunnitelmaluonnoksesta virallisen lausunnon, pyydämme toimittamaan sen hyvinvointialueen kirjaamoon 17.5.2023 mennessä:

kirjaamo@pohde.fi. Pyydämme lausunnoissa ottamaan kantaa muun muassa seuraaviin teemoihin lausuntoaineiston pohjalta:

- a) Onko esitetty sosiaali- ja terveyskeskusten palveluvalikoima ja määrä alueiden väestön palvelutarvetta vastaava?
- b) Mikä on näkemyksenne yksiköihin, joiden palveluvalikoimaa ja tuottamistapaa esitetään lausuntomateriaalissa arvioitavaksi.
- c) Onko asiointisuunnat, työmatka- ja julkinen liikenne sekä välimatkat huomioitu riittävällä tavalla sosiaali- ja terveyskeskusten palveluverkostossa?

d) Miten sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi paikallisesti toimia, jotta se vastaa asukkaiden palvelutarvetta?

e) Mitkä ovat tärkeimpiä keinoja henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi Pohjos-Pohjanmaalla?

Tavoitteena on, että päätökset tarpeenmukaisista sote-keskuksista tehdään saadun palautteen perusteella Pohteen aluehallituksessa kesäkuussa 2023.

Lisätietoja:

Kirsti Ylitalo-Katajisto

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

kirsti.ylitalo-katajisto@pohde.fi, 044 703 4007

Anu Vuorinen

Strategia- ja talousjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
anu.vuorinen@pohde.fi, 044 365 5473

Liite

Tarpeenmukaisten sote-keskusten määrittely ja määrä 2023-2025, aluehallituksen 18.4.2023 hyväksymä lausuntomateriaali

Tietoa Vihannin hammashoitolasta

Vuoden 2022 käynnit ja asiakkuudet Vihannin diabetesvastaanotolta, lääkärivastaanotolta, neuvoloista ja hammashoitolasta

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan Pohteelle tarpeenmukaisten sosiaali- ja terveyskeskusten määrittelystä ja määrästä vuosille 2023–2025 seuraavaa:

a) Onko esitetty sosiaali- ja terveyskeskusten palveluvalikoima ja määrä alueiden väestön palvelutarvetta vastaava?

Toteamme, että esityksen mukainen Raahen kaupunkikeskustan sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluvalikoima ja määrä on väestön palvelutarvetta vastaava.

Vihannin osalta ei ole, koska Vihannin terveysasema ja hammashoitola on esityksessä nostettu arvioinnin kohteeksi, mitä emme pidä perusteltuna.

b) Mikä on näkemyksenne yksiköihin, joiden palveluvalikoimaa ja tuottamistapaa esitetään lausuntomateriaalissa arvioitavaksi.

Näkemyksemme mukaan Vihannissa tarvitaan jatkossakin oma terveysasema ja hammashoitola. Perustelemme näkemystämme

seuraavasti:

Toimitilat: Vihannin terveysasema toimii entisessä Vihannin kunnanvirastossa. Toimitilat sekä terveysasemalla että hammashoitolassa ovat sekä asiakkaiden että henkilöstön kokemusten perusteella toimivat ja tarpeen mukaiset, eikä tiloista ole tullut negatiivista palautetta. Lisäksi tilat ovat esteettömät, sillä terveysaseman tiloissa on käytössä asiakashissi huonokuntoisia ja liikuntarajoitteisia asiakkaita varten. Raahen kaupungin tilahallinnan näkemyksen mukaan toimitiloihin ei ole näillä näkymin odotettavissa mitään suurempaa peruskorjaustarvetta, ainoastaan normaalia, pieniä kunnostustoimenpiteitä. Raahen kaupunki sitoutuu pieniin tarpeen mukaisiin korjaustoimenpiteisiin.

Henkilöstö: Vihannin terveysaseman ja hammashoitolan henkilöstö on sitoutunutta ja he ovat pääosin paikkakuntalaisia. Lääkäriresurssi on hyvä ja Vihannin terveysasemalle on aina ollut helppo saada lääkäreitä. Sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstön vaihtuvuus on pientä ja työtyytyväisyys on hyvä.

Väestö: Väestö on ikääntynyt ja monilapsisia perheitä on paljon. Moni, mm. ikäihmisistä käyttää laboratorio- sekä hoitaja- ja lääkäripalveluita säännöllisesti ja niiden turvaaminen lähipalveluina on hyvin tärkeää. Neuvola, kouluterveyden- ja hammashuollon palvelut pitää olla lähellä kuntalaisia, jotta ne ovat saavutettavissa normaalin työ- ja koulupäivän lomassa ilman erikseen järjestettyjä kuljetuspalveluja. Vihannin keskustaan on juuri valmistunut uusi yhtenäiskoulu, joten etäisyys hammashoitolaan ja terveysasemalle on lyhyt ja helposti oppilaiden saavutettavissa.

Saavutettavuus: Entisessä Vihannin kuntakeskuksessa sijaitsevat terveyskeskuksen monipuoliset lähipalvelut ovat äärimmäisen tarpeelliset jo väestön ikärakenteen perusteella. Välimatkat sivukyliltä ovat pitkiä, reunoilta Vihannin keskustaan jo useampi kymmenen kilometriä nykyiselle Vihannin terveysasemalle ja, mikäli Vihannissa ei olisi terveysasemaa, välimatkat Raahen muodostuisivat kohtuuttoman pitkäksi, edestakaisin jopa 140 kilometriin. Joukkoliikennettä sivukyliltä Vihannin keskustaan ei ole päivittäin ollenkaan tai sitä on hyvin rajoitetusti palveluliikenteen muodossa tietyinä arkipäivinä. Vihannista joukkoliikennevuoroja Raahen on kolmen tunnin välein koulupäivinä ja muutoin harvemmin. Tälläkin perusteella mm. laboratorio- tai lääkärikäynti Raahen muodostuu kohtuuttoman hankalaksi ja pitkäkestoiseksi. Oheisena liitteenä Vihannin terveysaseman käyntimäärät vuodelta 2022 osoittavat, että terveysaseman monipuoliset lähipalvelut ovat jatkossakin perusteltuja. (Diabetesvastaanotto 192 käyntiä, lääkärivastaanoton hoitajakäynnit 4 223 ja lääkärivastaanotto 1 711 käyntiä, neuvolakäynnit 609 ja hammashoitola

2 162 käyntiä).

Talous: Mikäli Vihannin terveysaseman palvelut loppuvat, on vaarana, että kaikki muukin asiointiliikenne suuntautuu muualle ja se vaikuttaa negatiivisesti kylän elinvoimaan. Yksityiset toimijat ovat viime vuosina investoineet Vihannin alueen palveluihin ja kiinteistöihin, mm. Attendo, apteekki ja Arinan juuri avattu uusi Sale.

Vihannin terveysaseman palvelujen käyntimäärät osoittavat, että lähipalvelu on jatkossakin perustelua ja kustannustehokasta.

c) Onko asiointisuunnat, työmatka- ja julkinen liikenne sekä välimatkat huomioitu riittävällä tavalla sosiaali- ja terveyskeskusten palveluverkostossa?

Ei ole, koska Vihannin terveysaseman palvelut on asetettu arvioinnin kohteeksi huomioimatta riittävästi välimatkoja ja luontaista asiointisuuntaa mm. sivukyliltä Vihannin keskustaan eri palveluihin (terveysasema, apteekki, kauppa ja pankki).

d) Miten sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi paikallisesti toimia, jotta se vastaa asukkaiden palvelutarvetta?

Vihannin terveysaseman palvelut tulee säilyttää nykyisen laajuisena sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuutena. Riittävät hoitaja- ja lääkäripalvelut, hammashoitola sekä tiettyinä päivinä tarjottavat laboratoriopalvelut.

e) Mitkä ovat tärkeimpiä keinoja henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi Pohjois-Pohjanmaalla?

Riittävä koulutustarjonta ja työperäinen maahanmuutto. Raahessa on valmiudet myös jatkossa järjestää lähihoitaja- ja sairaanhoitajakoulutusta.

Oikeudenmukainen palkkaus- ja johtamisjärjestelmä.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Anu Mattila poistui kokouksesta esteellisenä asian käsittelyn ajaksi. (yhteisöjääviys, aluehallituksen jäsenyys)

Merkittiin pöytäkirjaan, että varajäsen Meeri Pääkkö saapui kokoukseen asian käsittelyn alkaessa klo 18.53 ja poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn jälkeen klo 19.30.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen esitteli asiaa kokouksessa.